KAMMARRÄTTEN I GÖTEBORG
Avdelning 3

DOM

2018-12-28
Meddelad i Göteborg

Mål nr 3136-18

KLAGANDE
[redacted]

Ombud: Petra Jönsson

MOTPART
Funktionsstödsnämnden i Malmö kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Malmös dom den 1 juni 2018
i mål nr 1075-18, se bilaga A

SAKEN
Personlig assistans

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten förklarar att [redacted] tillhör personkretsen i 1 § 3 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Kammarrätten visar målet åter till Funktionsstödsnämnden i Malmö kommun för prövning av [redacted] rätt till personlig assistans.

YRKANDEN M.M.

[redacted] yrkar att kammarrätten fastställer att hon tillhör personkretsen i 1 § 3 LSS och att målet återförvisas till funktionsstödsnämnden för bedömning av hennes rätt till personlig assistans. Hon anför följande.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1531	Stora Nygatan 21	031-732 74 00	031-732 76 00	måndag – fredag
401 50 Göteborg		**E-post**: kammarratten.goteborg@dom.se		08:00–16:00
		www kammarratten.goteborg.se		

Hennes hjälpbehov är inte avgränsat till en specifik situation eller miljö utan det uppstår dagligen i alla situationer och miljöer som hon rör sig i.

Inomhus förflyttar hon sig på alla fyra. Hon kan få med sig mindre föremål men är mycket beroende av handräckning i sitt dagliga liv. Hon har anpassat sitt hem för att hon ska nå det hon behöver men vissa saker, t.ex. vask och matvaror högt upp i kylskåpet, kan hon inte få tag i utan att utsätta sin kropp för svår smärta. Hon kan inte förflytta sig utomhus utan hjälp, varför hon är i princip isolerad i sitt hem. Hon behöver hjälp att komma upp i sin rullstol och med att framföra den. Hon kan gå en liten bit böjd över en rullator, men då behöver hon hjälp att låsa ytterdörren.

Hon kan inte sköta hemmet på egen hand. Hon kan inte städa eller tvätta och hon kan endast hänga upp lättare tvätt på låg höjd. Hon klarar inte av att laga mat eller städa undan efter en måltid. När hennes assistent inte hinner laga mat, värmer hon en burk barnmat i mikron som står på golvet. Hon äter all mat liggandes på vänster sida, vilket bl.a. medför att hon inte kan äta med kniv och gaffel eller skära en skiva ost.

Hennes funktionshinder påverkar hennes möjlighet till en betydelsefull fritid, eftersom hon inte kan vistas utomhus utan stöd. Hon kan inte utöva sina fritidsintressen på egen hand eftersom hon inte kan lyfta tyngre föremål, som t.ex. sin kamera.

Hon blir så trött av att utföra de basala behoven att det inskränker alla andra livsområden. Hon har svårt att förmedla sig själv, då det orsakar smärta och stress för henne att använda telefonen. Hon är mycket känslig för dofter och det finns många begränsningar av vad hon kan äta. Detta medför stora krav på den som hjälper henne.

[redacted] hänvisar till ett läkarintyg utfärdat den 31 oktober 2018.

Funktionsstödsnämnden anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om [redacted] tillhör personkretsen i 1 § 3 LSS, vilket är en av de förutsättningar som krävs för att en person ska ha rätt till personlig assistans. [redacted] har funktionshinder som är varaktiga och som inte beror på normalt åldrande. Det kammarrätten ska ta ställning till är om hennes funktionshinder är stora och förorsakar henne betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Av läkarintyg utfärdat den 31 oktober 2018 framgår bl.a. följande. [redacted] kan inte gå eller stå till följd av bl.a. överrörliga och instabila leder, nedsatt muskelkraft i benen och förtvinade vadmuskler. Hon kan sitta en stund men det medför smärta. I hemmet förflyttar hon sig på alla fyra med specialbeställda knäskydd och hon kan inte lämna hemmet utan hjälp. Till följd av de försvagade musklerna har hon även dålig grov- och finmotorik. Hon har svår smärta i bäckenet, ländrygg och benen. Hon får smärta bl.a. i samband med toalettbesök, och måste därefter vila liggande. Det föreligger en klar fallrisk i samband med toalettbesök.

Av läkarintyget ovan och övrig utredning i målet framgår att [redacted] är i stort behov av hjälpmedel vid förflyttning inomhus och att hon är helt beroende av annans hjälp vid förflyttning utomhus. I hemmet har hon svårt för att hämta saker och att få med sig något då hon använder sina armar till förflyttning. Hon har därmed ett stort och återkommande behov av handräckning i flera olika situationer och ett varierande behov av hjälp i de flesta ADL-moment. Hon saknar i princip helt egen förmåga att utföra vissa moment i vardagliga situationer, t.ex. tvättning, städning, matlagning och inköp. Hon kan inte utöva sina fritidsintressen utan hjälp av en annan person. Mot denna bakgrund bedömer kammarrätten att [redacted]

funktionshinder är av sådan karaktär och omfattning att de starkt påverkar flera viktiga livsområden samtidigt. Även om [redacted] själv klarar av att utföra vissa moment i den dagliga livsföringen bedömer kammarrätten att utredningen visar att hon har ett återkommande behov av stöd för att klara sin dagliga livsföring.

Sammantaget anser alltså kammarrätten att [redacted] funktionshinder är stora och förorsakar henne betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service. Detta innebär att hon tillhör personkretsen i 1 § 3 LSS. Eftersom kammarrätten inte som första instans kan pröva [redacted] rätt till insatser enligt LSS ska målet återförvisas till Funktionsstödsnämnden i Malmö kommun för sådan utredning och prövning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Niclas Falkendal

Silja Klint

Henrik Brüsin
referent

/Ida Sandell

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I MALMÖ
Avdelning 1

DOM
2018-06-01
Meddelad i Malmö

Mål nr
1075-18

KLAGANDE
[redacted]

Ombud: Sofie Stråhlén
Florettgatan 29 c
254 67 Helsingborg

MOTPART
Funktionsstödsnämnden i Malmö kommun
205 80 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT
Funktionsstödsnämnden i Malmö kommuns beslut den 28 december 2017

SAKEN
Personlig assistans

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Postadress Box 4522 203 20 Malmö
Besöksadress Kalendegatan 6
Telefon 040-35 35 00
Telefax 040-97 24 90
E-post: forvaltningsrattenimalmo@dom.se
www.forvaltningsrattenimalmo.domstol.se
Expeditionstid måndag–fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Genom det överklagade beslutet avslog Funktionsstödsnämnden i Malmö kommun [redacted] ansökan om personlig assistans enligt 9 § 2 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Som skäl beslutet angavs att [redacted] inte tillhör personkretsen enligt 1 § 3 samma lag.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

[redacted] yrkar att hon beviljas personlig assistans enligt sin ansökan och anför följande. Hon har haft personlig assistans under många år. Hennes funktionsnedsättning är av sådan art att hon svårligen kan ta emot hjälp från personer som inte har god kännedom om henne. Det är därför svårt för henne att ta emot hjälp genom andra insatser så som hemtjänst. Hon är helt beroende av sina assistenter för att klara av vardagen. Hon har lagt ned mycket arbete på att införskaffa medicinskt underlag som styrker hennes hjälpbehov men det har varit svårt att få till medicinska bedömningar som fullt ut visar alla de behov hon har. Hennes funktionsnedsättningar är varaktiga, stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen varför hon har ett omfattande behov av stöd och service. Hon tillhör därmed personkretsen enligt 1 § 3 LSS.

Funktionsstödsnämnden anser att överklagandet ska avslås och anför följande. [redacted] har tidigare ansetts tillhöra personkretsen enligt 1 § 3 LSS. Vid en ny ansökan om personlig assistans är det emellertid nämndens ansvar att se till att ärendet blir tillräckligt utrett och att en ny prövning av personkretsen görs. I detta fall har det resulterat i att [redacted] inte anses tillhöra personkretsen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Av 1 § LSS framgår att lagen innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och service åt person
1. med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

För att en persons funktionshinder och hjälpbehov ska anses vara av det slag som krävs för att tillhöra personkrets 3 måste samtliga rekvisit i den tredje punkten i 1 § LSS vara uppfyllda. Rekvisiten går dock inte att helt självständigt bedöma var för sig eftersom de påverkar varandra (se prop. 1992/93:159 s. 168, jfr RÅ 1999 ref. 54).

Av förarbetena framgår vidare bl.a. följande. Med funktionshinder avses förvärvade eller medfödda fysiska eller psykiska funktionshinder på grund av sjukdom eller skada. Funktionshindret ska vara stort och varaktigt. Det ska ha en sådan karaktär eller omfattning att det starkt påverkar flera livsområden samtidigt, t.ex. boende, fritid eller behov av habilitering eller rehabilitering. Det gäller t.ex. om en person till följd av funktionshinder dagligen är beroende av hjälpmedel eller har återkommande behov av annan persons hjälp för den dagliga livsföringen i boendet, i utbildningssituationen, på arbetet, på fritiden eller för att förflytta sig, för att meddela sig med andra eller för att ta emot information. Med betydande svårigheter i den dagliga livsföringen avses att den enskilde inte på egen

hand kan klara vardagsrutiner som t.ex. hygien, toalettbestyr, påklädning, mathållning, förflyttning inomhus och utomhus, sysselsättning, eller att utföra nödvändig träning eller behandling. Andra svårigheter kan vara att kommunicera med andra. Med omfattande behov av stöd och service avses att den enskilde i allmänhet ska ha ett återkommande behov av särskilt stöd för att klara funktioner som andra kan klara på egen hand. Med återkommande avses att stödbehovet vanligen föreligger dagligen och i olika situationer och miljöer. Personer som på grund av funktionshinder möter svårighet i sin livsföring, men som inte bedöms ingå i personkretsen, har rätt att få sina behov av stöd och service tillgodsedda genom t.ex. socialtjänsten och hälso- och sjukvården (prop. 1992/93:159 s. 55 f. och 168 f.).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om [redacted] ska anses tillhöra personkretsen i 1 § 3 LSS.

I inlämnade läkarintyg har det angetts att [redacted] har en medfödd sjukdom (Ehler Danlos Syndrom) som bl.a. innebär att bindväven i kroppen är defekt vilket ger svår smärtproblematik i stora delar av kroppen. Vidare har det angetts att hon har diagnoserna Pelvic Congestion Myalgi och May Thurner-syndrom som innebär ytterligare smärtproblematik. Hon har även gjort gällande att hon är överkänslig mot vissa ämnen som t.ex. parfym och tvättmedel. Det kan konstateras att det är ostridigt att hennes funktionshinder är varaktiga och inte beror på normalt åldrande. [redacted] menar därutöver att hennes funktionsnedsättningar till följd av sjukdomarna är stora och innebär att hon har betydande svårigheter i sin dagliga livsföring och att hon är i behov av omfattande stöd och service.

Den medicinska utredningen i målet består av ett antal läkarintyg, remisser samt en ADL-bedömning. Övrig utredning utgörs av hembesök och [redacted] egna uppgifter.

Enligt förvaltningsrättens bedömning ger utredningen i målet stöd för att [redacted] har funktionsnedsättningar i olika avseenden. Utredningen ger även stöd för att hon har vissa svårigheter som medför att hon behöver hjälp i den dagliga livsföringen. Det medicinska underlaget innehåller dock ytterst få beskrivningar av objektiva undersökningsfynd och observationer som har gjorts i samband med undersökningar, i förhållande till det omfattande hjälpbehov som anges. Inte heller framkommer uppgifter i någon mer betydande omfattning om hur sjukdomarna och dess symtom i sig medför att det föreligger ett stort hjälpbehov. Därutöver kan det konstateras att en del av de läkarintyg som lämnats in har utfärdats för en längre tid sedan.

Det har även utförts en ADL-bedömning som skett i hemmet och med hjälp av både observation och intervju. Av denna kan det utläsas att [redacted] har behov av hjälp inom ett flertal områden. Emellertid finner förvaltningsrätten, i avsaknad av medicinsk utredning i övrigt, att denna inte på ett tillräckligt tydligt sätt ger stöd för att [redacted] funktionsnedsättningar är av sådan karaktär att förutsättningarna i 1 § 3 punkten LSS är uppfyllda. Dessutom framgår av ADL-bedömningen att hon har förmåga att bland annat självständigt, eller med begränsad hjälp från en annan person, kommunicera, sköta toalettbesök, inta måltider samt klara av en del vardagsrutiner.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att den utredning som ligger till grund för det överklagade beslutet inte visar med tillräcklig styrka att [redacted] tillhör personkretsen i 1 § 3 LSS. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B)

Madeleine Olander

I avgörandet har även nämndemännen Britt-Marie Boije Lundqvist, Robert Burén och Jennie Fryksäter deltagit.

Amanda Hau har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

.

DV 3109/1B • 2013-06 • Producerat av Domstolsverket

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I MALMÖ
SVERIGES DOMSTOLAR

Till dig som har lämnat personuppgifter till domstolen

Om du har lämnat uppgifter om dig själv till domstolen är det viktigt att du tar del av denna information.

Varför och hur behandlas dina personuppgifter?

Dina personuppgifter behandlas på domstolen för att kunna handlägga målet/ärendet. Domstolen behandlar dina personuppgifter som en del i det som kallas myndighetsutövning och en uppgift av allmänt intresse.

För att domstolen ska kunna handlägga målet behöver du lämna korrekta och uppdaterade kontaktuppgifter. Domstolen kan även hämta kontaktuppgifter till dig från andra register. Dina kontaktuppgifter kan användas vid ett senare tillfälle om det behövs i ett annat mål eller ärende vid domstolen. När målet är avslutat kommer dina personuppgifter sparas i arkiv så länge som arkivlagstiftningen kräver det.

De som kan få del av personuppgifterna är anställda på domstolen och andra som behöver få dem för målets ska kunna handläggas, exempelvis motparter eller tolkar. Dina personuppgifter kan, om någon begär det, lämnas ut till exempelvis privatpersoner eller journalister, under förutsättning att personuppgifterna inte omfattas av sekretess.

Om du har frågor om vilka personuppgifter som behandlas eller hur de behandlas kan du vända dig till domstolen.

Du kan begära rättelse, radering, begränsning och invändning

Om något har blivit fel i dina personuppgifter har du rätt att begära att de rättas.

Du har rätt att begära radering av dina personuppgifter, göra invändningar mot behandlingen och begära begränsning av behandlingen av dem. Det är bra att känna till att dessa rättigheter är starkt begränsade under ett mål eller ärendes pågående handläggning. Rättigheterna är också begränsade eftersom allmänna handlingar endast får ändras eller förstöras om det finns giltigt stöd i författning.

Om du begär rättelse, radering eller invänder mot en behandling och begär begränsning av den kommer domstolen att pröva om den åtgärd du begär ska vidtas eller inte.

Du har rätt att klaga till Datainspektionen

Om du anser att domstolen har behandlat dina personuppgifter på ett sätt som står i strid med gällande bestämmelser om behandling av sådana uppgifter, kan du vända dig till Datainspektionen med klagomål. Datainspektionen får dock inte pröva ett klagomål som avser den dömande verksamheten.

Personuppgiftsansvarig

Personuppgiftsansvarig når du via e-post på forvaltningsrattenimalmo@dom.se

Dataskyddsombud

Domstolens dataskyddsombud når du via e-post på dataskyddsombud.fma@dom.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.